दिनॉक-22-07-2024

सायम् - 06:20

मुख्यवार्ताः

- संसदः वित्त-सङ्कल्पना-सत्रम् अद्य आरब्धम्। वित्तमन्त्री निर्मला सीतारामन् उभयोः सदनयोः त्रयोविंशत्युत्तर-चतुर्विंशत्युत्तर-द्वि-सहस्र-तमवर्षीयम् आर्थिक-सर्वेक्षणं प्रास्तौत्।
- आर्थिकसर्वेक्षणे वास्तविक-सकल-गृहोत्पादस्य वृद्धेः परिमितिः प्रतिशतं सार्ध षट्-मितात् सप्त-मिताभ्यन्तरे स्थास्यति इति अनुमीयते। रिजर्व बैंकेनापि प्रवर्तमान-वित्त-वर्षे मुद्रास्फीतिः प्रतिशतं दशमलवोत्तर-पञ्चाधिक-चतुर्मिता आशास्यते।
- वित्तमन्त्री श्वः एन.डी.ए. इति राष्ट्रिय-जनतांत्रिक-संयुतेः सर्वकारस्य तृतीय-कार्यकालस्य प्रथमं साधारणं वित्त-सङ्कल्पना-पत्रकं सम्प्रस्तोष्यति।
- प्रधानमन्त्री श्री नरेन्द्रमोदी उक्तवान् यत् - वित्त-सङ्कल्पना-पत्रकं 'विकसित भारताय' सुदृढम् आधारं स्थापयिष्यति।
- अपि च,
- केन्द्रीय-शिक्षामन्त्री धर्मेन्द्रप्रधानः उद्घोषयत् यत् - नीट्-यूजी-प्रश्नपत्रोद्घाटनस्य प्रकरणे नाम निगूहनस्य नास्ति कश्चित् प्रसङ्गः।

वित्त-सङ्कल्पना-सत्रम् (एच.एल. 1)

संसदः वित्त-सङ्कल्पना-सत्रम् अद्य आरब्धम्। वित्तमन्त्री निर्मला सीतारामन् उभयोः सदनयोः त्रयोविंशत्युत्तर-चतुर्विंशत्युत्तर-द्वि-सहस्र-तमवर्षीयम् आर्थिक-सर्वेक्षणं प्रास्तौत्। आर्थिक-सर्वेक्षणे वास्तविक-सकल-गृहोत्पादस्य वृद्धेः परिमितिः प्रतिशतं सार्ध षट्-मितात् सप्त-मिताभ्यन्तरे स्थास्यति इति अनुमीयते। रिजर्व बैंकेनापि प्रवर्तमान-वित्त-वर्षे मुद्रास्फीतिः प्रतिशतं दशमलवोत्तर-पञ्चाधिक-चतुर्मिता आशास्यते। आर्थिकसर्वेक्षणे प्रोक्तमस्ति यत् उत्पादानां, व्यापाराणां, सेवानां च निर्याते वृद्धिः सम्भाव्यते। अत्र इदमपि प्रोक्तमस्ति यत् भारतस्य ऋतुविज्ञानविभागद्वारा सामान्य-वर्षाणां पूर्वानुमानेन दक्षिण-पश्चिम-प्रावृषः सन्तोषजनकप्रसारेण च कृषिक्षेत्रे अपि निष्पादनेषु परिष्कारः आशास्यते । अनेन ग्रामीण-याच्ञानां च परिपूर्तये साहाय्यम् अवाप्स्यते । सर्वेक्षणस्यानुसारं वस्तुसेवाकरस्य ऋणशोधनस्य च वैधानिकप्रावधानेषु आधारिक-परिष्काराः अपि परिपक्वाः अजायन्त। येन तेषां वाञ्छित-परिणामाः प्राप्यमाणाः सन्ति। अपरत्र च महार्घता-विषये रिजर्वबैङ्केन आगामिनि वित्तवर्षे मुद्रास्फीतेः मुख्यपरिमितिः प्रतिशतं सार्धचतुःमितं अथ च षड्विंशत्युतर-द्विसहस्रतमे वित्तवर्षे प्रतिशतं दशमलवोत्तर-एकाधिकचतुर्मितं भविष्यति इति आशास्यते। अन्ताराष्ट्रिय-मुद्राकोषेण भारताय अस्मिन् वर्षे मुद्रास्फीतिः प्रतिशतं दशमलवोत्तर-षडधिक-चतुर्मितम्, अथ च आगामिनि वित्तवर्षे प्रतिशतं दशमलवोत्तर-द्व्यधिक-चतुर्मितम्

अनुमितमस्ति। चतुर्विंशत्युतर-द्वि-सहस्र-तमवर्षीय-सकल-गृहोत्पादानां वास्तिविकी परिमितिः विंशत्युत्तर-द्वि-सहस्त्र-तमवर्षस्य तुलनायां प्रतिशतं विंशतिमितं अधिकम् अवर्तत। अस्मिन् वर्षेपि वृद्धिपरिमितिः सुदृढा भविष्यति इति सम्भाव्यते। सर्वेक्षणानुसारं जीविकाहीनतायाः बहुपक्षीय-निर्धनतायाः च क्षेत्रेषु न्यून्यं, श्रमबलसहभागितासु च समेधनं जातम् अस्ति, येन विकासस्य स्थितिः समावेशितापूर्णा अवर्तत। सर्वेक्षणे प्रोक्तमस्ति यत् सकल-गृहोत्पाद-परिमितौ अस्मिन् वर्षे प्रतिशतं दशमलवोत्तर-द्वयाधिक-अष□मिता वृद्धिः जाता अस्ति । अथ च एतद्धि निरन्तरं प्रतिशतं सप्ततोपि अधिकं समेधनं जातम् अस्ति ।

प्रधा□मन्त्री वित्तसङ्कल्पन□त्रकम् : (एच.एल.4)

प्रधानमन्त्री श्री नरेन्द्रमोदी प्रोक्तवान् यत् श्वः प्रस्तोष्यमाणं वित्त-सङ्कल्पना-पत्रकम् अमृतकालस्य महत्त्वपूर्णम् आय-व्यय-विवरणं भविष्यति । संसदः वित्त-सङ्कल्पना-सत्रात् पूर्वं संसदः बहिः वार्ताहर□ समं सम्भाषमाणः श्रीमोदी उक्तवान् यत् लोकसभानिर्वाचनेषु देशस्य जनतया निर्णयः प्रदत्तः अस्ति यत् सर्वैः राजन□तिकदल□ सम्भूय आगामि-पञ्चवर्षपर्यन्तं देशस्य कृते कार्यम् आचरणीयम् । मोदिना प्रोक्तं यत् अहं देशवासिभ्यः प्रत्याभूतिं ददामि यद् वयं पूर्वविहितानां प्रतिश्रुतीनां धरातले क्रियान्वयनस्य लक्ष्यं निध्याय अग्रे वर्धामहे । एतद् वित्तसंकल्पनापत्रकं पञ्चवर्षेभ्यः सर्वकारस्य कार्याणां दशां दिशां च विनिश्चेष्यति । अथ च एषा सङ्कल्पना विकसित-भारतस्य स्वप्नस्य सम्पूर्तये आधारभूता वर्तते । अस्मिन् अवसरे श्रीमोदिना कथितरूपेण नकारात्मक-राजनीति-विधानपराणां विपक्षि-दलानाम् कट्वालोचनां कुर्वता प्रोदितं यत् त□ निज-विफलताः निगूढयितुं संसदः समयोपि विनष□कृतः ।

विगते सत्रे संसत्सत्रस्य प्रबाधनम् उल्लेखयन् श्रीमोदी उक्तवान् यत् विपक्षिदल□ सदने शासनारूढ-पक्षस्य स्वरस्य निपीडनस्य यत्नो विहितः । अमुना प्रोक्तं यत् लोकतन्त्रे एतादृशाचरणस्य नास्ति किमपि स्थानम् । प्रधानमन्त्रिणा सर्वाण्यपि राजन□तिकदलानि प्रोक्तानि यत् तानि आगामि-सार्धचतुर्वर्ष-पर्यन्तं पूर्णतोदृशा समर्पितभावेन राष्ट्राय कार्यं कुर्युः ।

<u>अथ व□र्त□ः विस्तरेण</u>

<u>विर□मः</u>

संस्कृतव□र्त□य□ः संस्करणमिदम् इद□नीम् आक□शव□णीतः प्रस□र्यते। सममेव अयं क□र्यक्रमः आक□शव□ण्य□ः अन्तर्ज□लपटले www.newsonair.gov.in इत्यत्र, अथ newsonair चलदूरभ□षीय-तन्त्रां□शे अपि उपलब्धो भविष्यति ।

नीट-धर्मेन्द्र : (एच.एल.5)

सर्वकारेण अद्य प्रतिपादितं यत् विगतेषु सप्तवर्षेषु अव□रीत्या परीक्षाणां प्रश्नपत्रोद्घा□नस्य किमपि साक्ष्यं नास्ति । अपि च तेन कथित- नी□- यूजी प्रश्नपत्रोद्घा□नप्रकरणे न किमपि गूढम् अस्ति । लोकसभायां प्रश्नकालावधौ पूरक- प्रश्नानाम् उत्तरं प्रयच्छता शिक्षा-मन्त्रिणा धर्मेन्द्र प्रधानेन उक्तं यत् राष्ट्रिय- परीक्षण- अभिकरणस्य सङ्घ□नानन्तरं तेन चत्वारिंशदुत्तर-द्विशतमिताः परीक्षाः आयोजिताः ।

एनटीएद्वारा आयोजितासु परीक्षासु सार्धचतुःकोटितोपि अधिकाः छात्राः सम्मिलिताः अभूवन्। श्रीप्रधानः अस्मिन् प्रकरणे विपक्षनेतारं राहुलगांधिनं वाग्बाणान् प्रहरन् उक्तवान् यत् देशस्य परीक्षाप्रणाल्यां तेन विहिता टिप्पणी निन्दनीया वर्तते।

कांवडयात्रा

प्रतिवर्षमिव अस्मिन् वर्षे अपि श्रावणमासस्य पावनी कांवडयात्रा अद्य समारब्धा । ध्येयमस्ति यत् कांवड-यात्रावसरे नैके श्रद्धालवः तीर्थार्थिनश्च हरिद्वार-गोमुख-गङ्गोत्री-प्रभृतिषु पवित्र-तीर्थ-क्षेत्रेषु गङ्गातटेषु च गत्वा गङ्गाजलम् आहरन्ति । कांवडयात्रां निध्याय उत्तराखण्ड-प्रशासनेन उत्तरप्रदेश-शासनेन च कांवड-तीर्थयात्रिणां भूरिसंख्याः निध्याय सुरक्षायाः सुदृढप्रबन्धाः प्रकल्पिताः सन्ति । हरिद्वार-जनपद-प्रशासनेन अनुमीयते यत् ऐषमो वर्षे कांवड-मेलापके पञ्चकोटितोपि अधिकाः श्रद्धालवः तत्र प्राप्स्यन्ति । अपरत्र च झारखण्डे अपि श्रावणमासे पारेलक्षं शिवभक्ताः देवघरस्थस्य वैद्यनाथ-ज्योतिर्लिङ्गस्य दर्शनपूजनार्थं सम्प्राप्स्यन्ति । अथ च दिल्ल्याम् आरक्षिबलेन कांवड-तीर्थयात्रिणां सुरक्षादृशा यातायात-परामर्शाः प्रख्यापिताः सन्ति । यतो हि नैके कांवड-तीर्थयात्रिणः दिल्लीत एव हरियाणां राजस्थानं च प्रति प्रयान्ति । अस्मिन् वर्षे एतेषां यात्रिणां संख्या पञ्चदश-लक्षतः विंशति-लक्षमिता भविष्यति इति अनुमीयते ।

भारतीय-ऋतुविज्ञानविभागभविष्यवाणी

भारतीय-ऋतुविज्ञान-विभागेन भविष्यवाणी कृता अस्ति यत् आगामिषु त्रिषु दिनेषु गुजरात-कोंकण-गोवा-मध्य-महाराष्ट्रेषु अतिवृष्टिः भविष्यति । विभागेन प्रोक्तमस्ति यत् मध्यप्रदेशे विदर्भे छत्तीसगढे चापि अद्य अतिशय-वृष्टिः सम्भविष्यति । एतदतिरिच्य हिमाचल-प्रदेशे, उत्तराखण्डे, पूर्वीय-राजस्थाने, हरियाणायां, चण्डीगढे, दिल्ल्याम्, उत्तरप्रदेशे च आगामि-पञ्चदिवसेषु भृशं वृष्टिः सम्भाव्यते ।

जीवाश्मेतर- ईंधन-आधारित- ऊर्जा

ऊर्जामंत्री मनोहरलालः अद्य अवदत् यत् भारतं त्रिंशदुत्तर-द्वि-सहस्रतमं वर्षं यावत् जीवाश्मेतर- ईंधन-आधारित- ऊर्जा -संसाधनानां प्रायः प्रतिशतं पञ्चाशन्मिता संचयीविद्युदुर्जायाः स्थापितक्षमतायाः अधिगमनार्थं प्रतिबद्धम् अस्ति। राज्यसभायाम् एकस्मिन् लिखिते उत्तरे श्रीमनोहरः उक्तवान् यत् वर्तमाने भारतं पूर्वमेव जीवाश्मेतर- ईंधन-आधारित-संसाधनानां प्रतिशतं दशमलवोतर-पञ्चाधिक-पञ्चचत्वारिंशन्मितां स्थापित-क्षमतां सम्प्राप्तवदस्ति । तेन अग्रे प्रोक्तं यत् एका योजना रचिता अस्ति यदनुसारं भारतं न केवलं प्रतिशतं पञ्चाशन्मितं जीवाश्मेतर-ईंधन-आधारित-उत्पादन-क्षमतायाः स्वप्रतिबद्धतां पूरयिष्यति अपितु लक्ष्यमपि पारयिष्यति।

बिहारस्य विशिष्टश्रेणी

केन्द्रसर्वकारेणाद्य प्रोक्तं यत् कस्मै अपि राज्याय विशिष्टं स्थानं कतिपयनिश्चित मानदण्डानाम् आधारे प्रदीयते। बिहारस्य विशिष्टश्रेणीनिवेदनस्य अनुरोधः द्वादशोत्तरद्विसहस्रतमे वर्षे अस्वीकृतः आसीत् ।अद्य लोकसभायाम् एकस्मिन् लिखित- उत्तरे वित्तराज्यमन्त्री पङ्कजचौधरीः अवदत् यत् राष्ट्रिय- विकास -परिषत् कस्मैचिदपि राज्याय पर्वतीयतायाः विषमभूभागस्य, अल्पजनसंख्याघनत्वस्य अथवा आदिवासिजनसङ्ख्यायाः बाहुल्यस्य प्रतिविशिदेशैः सह सीमसु कार्यनीतिकस्थानस्य, आर्थिक-आधारिक-पश्चवर्तितायाः राज्यस्य वित्तस्य अव्यवहार्य-प्रकृतेः च मानदण्डानाम् आधारे विशिष्टां श्रेणीं प्रयच्छति ।अमुना प्रोक्तं यत् बिहारस्य अनुरोधविषये अंतर्-मंत्रालयीय -समूहेन विमर्शः कृतः आसीत्। येन द्वादशोत्तरद्विसहस्रतमे वर्षे मार्चमासे नवं विवरणम् उपस्थापितम् । तदा आईएमजी इति समूहेन निष्कर्षः प्रदत्तः यत् वर्तमान-राष्ट्रिय -विकास- परिषदः मानदण्डानाम् आधारे बिहाराय विशेष-श्रेणी समर्हता नैव दातुं शक्यते ।

।। इति वार्ता ।।